

ชื่อเรื่อง พัฒนาศักยภาพทีมประเมินรับรองโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพระดับเพชร ระดับเขตของศูนย์อนามัยที่ ๘ นครสวรรค์

หน่วยงาน กลุ่มพัฒนาการส่งเสริมสุขภาพ งานอนามัยเด็กวัยเรียน

รายชื่อผู้จัดทำ

๑. นส.พจน์กาญจน์	บัณฑิตวงศ์	นักวิชาการสาธารณสุขชำนาญการ
๒. นางมณฑวรรณ	ยูซิ่งกุล	นักวิชาการสาธารณสุขชำนาญการ

เหตุผลและที่มา

กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุขได้ดำเนินงานส่งเสริมสุขภาพเด็กวัยเรียนตามแนวคิดโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพ ตั้งแต่ พ.ศ.๒๕๔๑ โดยความร่วมมืออย่างเข้มแข็งของฝ่ายการศึกษาในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการและฝ่ายสาธารณสุขทุกภาคส่วน ทำให้โรงเรียนส่งเสริมสุขภาพมีความก้าวหน้ามากขึ้นตามลำดับ ซึ่งจะเห็นได้จากเกณฑ์การประเมินโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพที่พัฒนายกระดับจากการประเมินกระบวนการทำงานสู่การเน้นผลลัพธ์ทางภาวะสุขภาพและพฤติกรรมสุขภาพของนักเรียน ซึ่งวิธีการประเมินเพื่อให้ได้ข้อมูลถูกต้อง น่าเชื่อถือและเป็นที่ยอมรับ นอกจากองค์ความรู้ของผู้ประเมินแล้วความเชี่ยวชาญ ประสบการณ์ การวัด การสังเกตจากหลักฐาน ร่องรอยต่างๆ การตรวจสอบ การแปลความโดยปราศจากอคติ ล้วนเป็นปัจจัยที่มีผลต่อการประเมินโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพระดับเพชร ทีมประเมินรับรองโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพระดับเพชรของศูนย์อนามัยที่ ๘ นครสวรรค์ ประกอบด้วยบุคลากรของศูนย์อนามัยและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ที่ได้รับการแต่งตั้งจากกระทรวงสาธารณสุข โดยทีมประเมินมีบุคลากรที่มีประสบการณ์การทำงานที่แตกต่างกัน ดังนั้น เพื่อให้การประเมินรับรองโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพระดับเพชรได้ข้อมูลถูกต้อง น่าเชื่อถือและเป็นที่ยอมรับจึงได้เลือกประเด็นแลกเปลี่ยนการจัดการความรู้ เรื่องพัฒนาศักยภาพทีมประเมินรับรองโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพระดับเพชร ระดับเขตของศูนย์อนามัยที่ ๘ นครสวรรค์

วัตถุประสงค์ของการจัดการความรู้

๑. เพื่อให้การประเมินรับรองโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพระดับเพชรได้ข้อมูลถูกต้อง น่าเชื่อถือและเป็นที่ยอมรับ
๒. เพื่อพัฒนาศักยภาพทีมประเมินรับรองโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพระดับเพชรของศูนย์อนามัยที่ ๘ นครสวรรค์

ผลที่คาดว่าจะได้รับ

ทีมประเมินรับรองโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพระดับเพชรของศูนย์อนามัยที่ ๘ นครสวรรค์มีความรู้ ทักษะและสามารถประเมินรับรองโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพระดับเพชรได้อย่างมืออาชีพและเป็นที่ยอมรับโดยทั่วไป

แบบฟอร์ม 2
รายงานการจัดการความรู้

1) ชื่อเรื่อง พัฒนาแนวทางการประเมินภาวะสุขภาพในโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพระดับเพชร ระดับเขต ศูนย์อนามัยที่ 8

2) หัวหน้าโครงการ

นางมณฑารวรรณ   ยูซิงกุล   นักวิชาการสาธารณสุขชำนาญการ

3) สมาชิกกลุ่ม

1. นางมณฑารวรรณ	ยูซิงกุล	นักวิชาการสาธารณสุขชำนาญการ
2. นส.พจน์กาญจน์	บัณฑิตวงศ์	นักวิชาการสาธารณสุขชำนาญการ
3. นางฉันทพิชญญา	สุวรรณเกสร	นักวิชาการสาธารณสุขชำนาญการ
4. ทพญ. รุจิดา	ธีระรังสิกุล	ทันตแพทย์ชำนาญการพิเศษ

4) การทบทวนการจัดการความรู้ (ความเป็นมา เหตุผล ความจำเป็น การจัดการความรู้ให้เป็นระบบ และการคัดเลือกองค์ความรู้ที่จัดการความรู้)

ความเป็นมา เหตุผล ความจำเป็น

กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุขได้ดำเนินงานส่งเสริมสุขภาพเด็กวัยเรียนตามแนวคิดโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพตั้งแต่ พ.ศ. 2541 โดยความร่วมมืออย่างเข้มแข็งของฝ่ายการศึกษาในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการและฝ่ายสาธารณสุขทุกภาคส่วน ทำให้โรงเรียนส่งเสริมสุขภาพมีความก้าวหน้ามากขึ้นตามลำดับ ซึ่งจะเห็นได้จากเกณฑ์การประเมินโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพที่พัฒนายกระดับจากการประเมินกระบวนการทำงานสู่การเน้นผลลัพธ์ทางภาวะสุขภาพและพฤติกรรมสุขภาพของนักเรียน วิธีการประเมินเพื่อให้ได้ข้อมูลถูกต้อง น่าเชื่อถือและเป็นที่ยอมรับ นอกจากองค์ความรู้ของผู้ประเมินแล้วความเชี่ยวชาญ ประสบการณ์ การวัด การสังเกตจากหลักฐาน ร่องรอยต่างๆ การตรวจสอบและการแปลความโดยปราศจากอคติ ล้วนเป็นปัจจัยที่มีผลต่อการประเมินโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพระดับเพชร ทีมประเมินรับรองโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพระดับเพชรของศูนย์อนามัยที่ 8 นครสวรรค์ ประกอบด้วยบุคลากรของศูนย์อนามัยและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ที่ได้รับการแต่งตั้งจากกระทรวงสาธารณสุข โดยทีมประเมินมีบุคลากรที่มีประสบการณ์การทำงานที่แตกต่างกัน ดังนั้นเพื่อให้การประเมินรับรองโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพระดับเพชรได้ข้อมูลถูกต้อง น่าเชื่อถือและเป็นที่ยอมรับจึงได้ เลือกประเด็นแลกเปลี่ยนการจัดการความรู้ เรื่องพัฒนาแนวทางการประเมินภาวะสุขภาพในโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพระดับเพชร ระดับเขต ศูนย์อนามัยที่ 8

การจัดการความรู้ให้เป็นระบบ

การจัดทำและรวบรวมความรู้ให้เป็นหมวดหมู่ หลังจากการประเมินรับรองโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพระดับเพชรและหลังจากที่นักวิชาการฝ่าย พสส.และ พสว.กลับจากการไปประชุมพิจารณาตัวชี้วัดโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพระดับเพชร ฉบับปรับปรุง จัดโดยสำนักส่งเสริมสุขภาพ กรมอนามัย นักวิชาการในกลุ่มพัฒนาการส่งเสริมสุขภาพ (พสส.) กลุ่มพัฒนาอนามัยสิ่งแวดล้อม (พสว.) และฝ่ายทันตสุขภาพโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพได้ประชุมกลุ่มร่วมกัน พบว่าการประเมินรับรองโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพระดับเพชรในปี 2556 ที่ผ่านมา มีบุคลากรจากหน่วยงานภายนอกได้แก่ สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดและสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาที่รับผิดชอบโรงเรียนที่ขอรับการประเมิน พบว่ากระบวนการประเมินรับรองและวิธีการประเมินรับรอง ฯ ยังมี

ความหลากหลายในรายละเอียดบางตัวชี้วัด จึงควรจัดการประชุมเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้มาตรฐานตัวชี้วัด โรงเรียนส่งเสริมสุขภาพระดับเพชร ซึ่งเป็นการพัฒนาศักยภาพทีมประเมินรับรองโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพระดับเพชร ระดับเขตของศูนย์อนามัยที่ 8 นครสวรรค์

การคัดเลือกองค์ความรู้ที่จัดการความรู้

จากประชุมกลุ่มได้ให้น้ำหนัก กำหนดหัวข้อที่มีความสำคัญที่จะทำ คือ ก่อนการเยี่ยมประเมินในเรื่องการเตรียมผู้ประเมินให้รู้ เข้าใจ มาตรฐานตัวชี้วัดด้านภาวะสุขภาพสำคัญที่สุดและการเตรียมผู้ประเมินให้รู้ เข้าใจ มาตรฐานตัวชี้วัดด้านอนามัยสิ่งแวดล้อม มีความสำคัญรองลงมา โดยในปี 2557 ได้ข้อสรุป คือ จะทำเรื่องวิธีการประเมินมาตรฐานตัวชี้วัดด้านผลสำเร็จของการดำเนินงานส่งเสริมสุขภาพ และตัวชี้วัดที่มีการเปลี่ยนแปลง

5) วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้การประเมินรับรองโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพระดับเพชรได้ข้อมูลถูกต้อง น่าเชื่อถือและเป็นที่ยอมรับ

2. เพื่อพัฒนาแนวทางการประเมินภาวะสุขภาพในโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพระดับเพชร ระดับเขต ศูนย์อนามัยที่ 8

6) กระบวนการจัดการความรู้ (อาจมีไม่ครบทุกหัวข้อ)

1. การเรียนรู้

สมาชิกกลุ่มได้แบ่งตัวชี้วัดที่รับผิดชอบในการประเมินโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพระดับเพชร ระดับเขต และทบทวนองค์ความรู้โดยการศึกษาคู่มือการประเมินโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพระดับเพชร ฉบับปี 2556 จากนั้นจัดเตรียมข้อมูลเพื่อนำมาประกอบการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในกลุ่มต่อไป

2. กระบวนการและเครื่องมือ

2.1 สมาชิกกลุ่มได้เข้าร่วมการประชุมเชิงปฏิบัติการพัฒนาศักยภาพทีมประเมินโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพระดับเพชร ระดับเขต เมื่อวันที่ 14 มีนาคม 2557 ได้รับความรู้จากการศึกษาคู่มือการประเมินโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพ , การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ โดยมีผู้เข้าร่วมประชุมประกอบไปด้วย เจ้าหน้าที่สาธารณสุขจากสำนักงานสาธารณสุขจังหวัด 5 จังหวัด ฝ่ายการศึกษาจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาและมัธยมศึกษาที่รับผิดชอบโรงเรียนในเขตบริการสุขภาพที่ 3

2.2 การฝึกปฏิบัติโดยการร่วมสังเกตการณ์ประเมินประกวดโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพระดับเพชร ระดับประเทศ ซึ่งมีทีมประเมินรับรองจากกรมอนามัย มาประเมินโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพระดับเพชร ณ โรงเรียนชาวนาวิทยา อำเภอชาวนาวัลย์บุรี จังหวัดกำแพงเพชร เมื่อวันที่ 18 มีนาคม 2557 และสรุปอภิปรายวิธีการแนวทางการประเมินในการประชุมกลุ่มย่อยและในกลุ่มใหญ่ โดยใช้คู่มือผู้ประเมินรับรองโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพระดับเพชรเป็นเครื่องมือ

3. การวัดผล

3.1 ประเมินการมีส่วนร่วมของผู้เข้าร่วมประชุมและการร่วมสังเกตการณ์ประเมินประกวดโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพระดับเพชร

3.2 การประเมินความพึงพอใจของผู้เข้าร่วมประชุม

3.3 การเข้าประเมินจริงในโรงเรียนที่ขอรับการประเมิน

4. การสื่อสาร

ใช้การสื่อสารทางสังคมออนไลน์ได้แก่ กลุ่ม Line วิทยเวียน 5 จังหวัด, E-mail , Facebook

7) การประมวลผล/กลั่นกรอง/เรียนรู้/วิเคราะห์ข้อมูล

1. ประชุมทีมเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ทบทวน แนวทางการประเมินก่อนการออกประเมินรับรองมาตรฐานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพระดับเพชร ในตัวชี้วัดที่ได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้ ประเด็นด้านส่งเสริมสุขภาพและตัวชี้วัดที่มีการเปลี่ยนแปลง ได้แก่

1. นักเรียนมีน้ำหนักตามเกณฑ์ส่วนสูงเกินเกณฑ์ (เริ่มอ้วน/อ้วน) ส่วนสูงตามเกณฑ์อายุต่ำกว่าเกณฑ์ (ค่อนข้างเตี้ย/เตี้ย)

2. นักเรียนมีความรู้และทักษะด้านสุขอนามัยทางเพศ

3. นักเรียนที่มีสายตาและการได้ยินผิดปกติได้รับการแก้ไข

ประเด็นที่ผู้ประเมินควรทำความเข้าใจร่วมกัน

(1) ด้านมาตรฐานความเที่ยงตรงของเครื่องมือที่ใช้ทดสอบหรือวัด

(2) การใช้โปรแกรมช่วยแปลผลข้อมูล

(3) การตรวจสอบความถูกต้อง สมบูรณ์ข้อมูลในเอกสารสรุปรายงานและข้อมูลจากรายงานแฟ้มของตัวชี้วัด

(4) ข้อมูลการดำเนินงานเพื่อป้องกันแก้ไขปัญหาของโรงเรียน

(5) วิธีการสุ่มตัวอย่างนักเรียน

(6) ด้านภาวะสุขภาพ ผู้ประเมินแต่ละคนควรรับผิดชอบดูไม่เกิน 1-2 ตัวชี้วัด

จากการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ได้ถอดบทเรียนและ สรุปเป็น แนวทาง/ขั้นตอนการประเมิน ดังนี้

ตัวชี้วัดที่ 4 ภาวะโภชนาการ วิธีการประเมิน

1. ศึกษาข้อมูลก่อนออกประเมินจากเอกสารสรุปของโรงเรียน (SAR) ดูความถูกต้องครบถ้วนของข้อมูล วันที่ประเมิน การแปลผล วิธีการแปลผล เช่น จากการใช้โปรแกรม

2. ศึกษาข้อมูลจากเอกสารในแฟ้มสรุปรายงานเอกสารตัวชี้วัดของโรงเรียน ในระดับชั้นเรียนและภาพรวมของโรงเรียน (อนุบาล-มัธยม) , กิจกรรมการดำเนินงานที่เกี่ยวข้อง , รูปภาพประกอบ

3. สอบถามครูผู้รับผิดชอบ การเฝ้าระวังภาวะโภชนาการของนักเรียนทุกคน (เทอมละครั้ง)

4. ตรวจสอบมาตรฐานเครื่องมือเครื่องชั่งน้ำหนักและที่วัดส่วนสูงได้ มีการตรวจสอบความเที่ยงตรงก่อนนำมาใช้วัด

5. สุ่มนักเรียน 30 – 100 คน จากทุกห้องทุกชั้นเรียน มาชั่งวัด โดยประเมินความถูกต้องของวิธีการวัดบันทึกผล โดยขอวันเดือนปีเกิด, เตรียมผู้ลงข้อมูลในโปรแกรมและดูผลรายงานสรุปข้อมูลเทียบจากเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนด

6. สุ่มดูความถูกต้อง ครอบคลุมของการใช้แบบบันทึกสุขภาพตนเองของนักเรียน

7. สอบถามแนวทางการแก้ไขปัญหาที่นักเรียนที่ไม่อยู่ในเกณฑ์ที่กำหนด หรือ ข้อมูลผลการติดตามประเมินหลังจากช่วยเหลือแก้ไข (ถ้ามี)

ตัวชี้วัดที่ 8 นักเรียนมีความรู้และทักษะด้านสุขอนามัยทางเพศ วิธีการประเมิน

1. ศึกษาข้อมูลก่อนออกประเมินจากเอกสารสรุปของโรงเรียน (SAR) ดูความถูกต้องครบถ้วนของข้อมูล วันที่ประเมิน การรายงานการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนด้านสุขอนามัยทางเพศ และผลการดำเนินงาน

2. ศึกษาข้อมูลจากเอกสารในแฟ้มสรุปรายงานเอกสารตัวชี้วัดของโรงเรียน กิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาผู้เรียนด้านสุขอนามัยทางเพศ , รูปภาพประกอบ
3. สอบถามนักเรียนแกนนำ/ สมาชิก/นักเรียนทั่วไป 5- 10 คน เกี่ยวกับการรับรู้กิจกรรมดังกล่าวข้างต้น (รับรู้อย่างน้อย ร้อยละ 80)
4. สอบถามครูผู้รับผิดชอบ การดำเนินงานและการมีส่วนร่วมของนักเรียน

ตัวชี้วัดที่ 10 นักเรียนที่มีสายตาและการได้ยินผิดปกติได้รับการแก้ไข วิธีการประเมิน

1. ศึกษาข้อมูลก่อนออกประเมินจากเอกสารสรุปของโรงเรียน (SAR) ดูความถูกต้องครบถ้วนของข้อมูล วันที่ประเมิน การแปลผล วิธีการแปลผล
2. ศึกษาข้อมูลจากเอกสารในแฟ้มสรุปรายงานเอกสารตัวชี้วัดของโรงเรียน ในระดับชั้นเรียน ประถมศึกษาปีที่ 1 และระดับชั้นเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 1, กิจกรรมการดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกับการแก้ไขปัญหานักเรียนที่มีปัญหาสายตาและการได้ยินผิดปกติ, รูปภาพประกอบ
3. สอบถามครูผู้รับผิดชอบ การตรวจสอบเกณฑ์ที่นำมาใช้ทดสอบ ตรวจสอบเครื่องมือวิธีการวัด
4. สุ่มนักเรียนที่มีปัญหาสายตาและการได้ยินผิดปกติ จากทุกห้องทุกชั้นเรียน มาทดสอบ โดยประเมินความถูกต้องของวิธีการวัด บันทึกผล การแปลผลข้อมูลเทียบจากเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนด
5. สอบถามแนวทางการจัดกิจกรรมหรือแก้ไขปัญหานักเรียนที่ไม่ผ่านเกณฑ์ในแต่ละด้าน และ ข้อมูลผลการติดตามหลังจากช่วยเหลือแก้ไข (ถ้ามี)

8) การนำไปใช้ การเผยแพร่ การต่อยอดความรู้

นำผลที่ได้ไปเป็นแนวทางใช้ในการติดตามงาน และประเมินรับรองมาตรฐานให้กับโรงเรียน
เผยแพร่ข้อมูลในข้อมูลฝ่าย , นำเสนอเวที KM ของศูนย์อนามัยที่8, , E-mail ให้กับเครือข่ายสสจ. 5 จังหวัดและโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการ และให้ภาคีเครือข่ายเสนอความคิดเห็นผ่านทาง กลุ่ม Line วิทยาลัย 5 จังหวัด, E-mail

ประชุมสัมมนาเพื่อผู้พิการและครอบครัว
โรงเรียนส่งเสริมสุขภาพพระสิริราชรังษี กรุงเทพมหานคร
โดย ศูนย์อนามัยที่ ๙ นครศรีธรรมราช
วันที่ ๑๕ มีนาคม ๒๕๖๑
ณ โรงแรม...